

ПІДХОДИ ДО ВРАХУВАННЯ ГАЛУЗЕВОГО ЧИННИКА ПРИ ОЦІНЦІ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА

**Автори: Щепетков Сергій Ярославович, студент ДВНЗ "Українська академія банківської справи Національного Банку України"
Бєлова Інна Валеріївна, доцент ДВНЗ "Українська академія банківської справи Національного Банку України"**

Будь-яка фірма має як внутрішні, так і зовнішні чинники, що впливають на її функціонування. Тому не можна оцінювати ризик позичальника виходячи лише з його виробничих потужностей та менеджменту. Діяльність фірми значною мірою залежить від "мікроклімату" галузі: притаманних їй ризиків, рівня конкуренції, особливостей її циклів, політики уряду, рентабельності бізнесу та інших факторів.

Кредитний ризик, пов'язаний зі стійкою фірмою в добрій галузі, значно менше кредитного ризику стійкої фірми в поганій галузі [1].

Метою даного дослідження є визначення галузевого ризику при оцінці кредитоспроможності позичальника. Для досягнення даної мети нами була проаналізована інформація з сайту Держкомстату (баланси та ін. показники звітності), згрупована по галузях економіки. На основі цієї інформації нами були розраховані та використані у подальшому аналізі наступні показники: коефіцієнти покриття, автономії, короткострокової "закредитованості" галузі, оборотності засобів, частки довгострокових зобов'язань у валюті балансу, зношеності основних засобів, співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей, рівень рентабельності.

Дані використовувалися за період з кінця четвертого кварталу 2007 року по кінець другого кварталу 2010 року в розрізі таких галузей, як сільське господарство, промисловість, будівництво, вся торгівля (а також окремо: оптова торгівля, роздрібна торгівля, торгівля автомобілями), діяльність готелів та ресторанів, діяльність транспорту та зв'язку, фінансова діяльність, операції з нерухомим майном, освіта, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги, надання комунальних та індивідуальних послуг.

На основі розрахунків даних показників фінансового стану по галузях визначались: мінімальне, максимальне, середнє значення та їх стандартне відхилення. Після цього підраховувались бали по кожному показнику в бальній шкалі від 1 до 6 (при цьому враховувалось, що показники відносяться або до стимуляторів або до дестимуляторів). Отримані результати округлюються до більшого значення, а нульові результати дорівнюють 1. Далі складаються всі отримані бали по показниках на відповідну дату.

Проведений нами аналіз показав, що у зв'язку з фінансовою кризою усі, без виключення галузі, в тій чи іншій мірі зазнали втрат; більш всього постраждали галузі будівництва, промисловості, роздрібної торгівлі, фінансової діяльності, а також діяльності готелів і ресторанів; меншої шкоди зазнали: галузь операцій з нерухомим майном, сільське господарство, галузь освіти, та діяльність транспорту і зв'язку.

В результаті можна зробити такі висновки. Не всі галузі однаково реагують на прояви зовнішніх чинників, тому потрібно звертати увагу на внутрішньогалузеву середу конкуренції (ступінь сили цінової і нецінової конкуренції, складність входу і виходу з галузі, наявність конкурентоздатних замінників, ринкову силу покупців та постачальників, політичне та соціальне оточення), яка є вагомим показником ризику. При формуванні резервів під активні операції банку треба враховувати фактор циклічності галузей позичальників. Аналізуючи ризик галузі потрібно враховувати: стан інших галузей за даний проміжок часу, чи продовжують успішно діяти ті галузі, які добре працювали в минулому по відношенню до економіки в цілому, чи досягли фірми в одній галузі однакових результатів.

Список використаної літератури:

1. Вальравен К.Д. Управление рисками в коммерческом банке [Електронний ресурс]: <http://www.twirpx.com/file/115026/>
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: <http://www.ukrstat.gov.ua/>